

SPIS TREŚCI

do książki pt. „*Poradnik BHP dla pracodawców
oraz osób kierujących pracownikami*”

Autor — Marek Gałusza

Wstęp	9
Literatura	9
Wykaz najważniejszych skrótów użytych w tekście	10

I. PRAWO PRACY

1. Źródła i podstawowe zasady prawa pracy	11
2. Sposoby nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy	12
<i>Umowa o pracę</i>	12
<i>Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę</i>	14
<i>Zadaniowy czas pracy oraz świadczenie pracy w domu</i>	14
<i>Zatrudnianie pracowników w formie telepracy</i>	14
<i>Praca tymczasowa</i>	16
<i>Zmiany istniejącego stosunku pracy</i>	16
<i>Ochrona stosunku pracy</i>	17
3. Umowy cywilnoprawne	18
<i>Umowa zlecenia</i>	18
<i>Umowa agencyjna</i>	18
<i>Umowa o dzieło</i>	19
<i>Umowa o pracę nakładczą</i>	19
4. Praktyki absolwenckie	20
5. Podstawowe obowiązki pracodawcy i pracownika	21
<i>Obowiązki pracodawcy</i>	21
<i>Prowadzenie akt osobowych pracownika</i>	22
<i>Podnoszenie kwalifikacji zawodowych</i>	23
<i>Obowiązki pracownika</i>	24
<i>Regulamin pracy</i>	25
6. Zasady wynagradzania	25
<i>Regulamin wynagradzania</i>	25
<i>Wynagrodzenie za pracę</i>	26
<i>Świadczenia przysługujące w okresie czasowej niezdolności do pracy</i>	27
<i>Odprawy jednorazowe</i>	28
7. Czas pracy. Udzielanie zwolnień od pracy	28
<i>Normy i ogólny wymiar czasu pracy. Okresy odpoczynku. Systemy i rozkłady czasu pracy</i>	28

<i>Praca w godzinach nadliczbowych</i>	30
<i>Praca w porze nocnej oraz w niedziele i święta</i>	32
<i>Udzielanie zwolnień od pracy</i>	33
8. Urlopy pracownicze	34
<i>Urlopy wypoczynkowe</i>	34
<i>Urlopy bezpłatne</i>	36
9. Zatrudnianie kobiet i młodocianych	36
<i>Ochrona pracy kobiet</i>	36
<i>Zatrudnianie młodocianych</i>	39
10. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych	40
<i>Uwagi ogólne</i>	40
<i>Obowiązki i szczególne uprawnienia pracodawców w związku z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych</i>	41
<i>Dodatkowe uprawnienia osób niepełnosprawnych</i>	43
11. Organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych oraz przygotowywanie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych	44
<i>Prace interwencyjne</i>	44
<i>Roboty publiczne</i>	45
<i>Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego</i>	45
12. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	46
II. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY	
13. Obowiązki uczestników procesu pracy w zakresie bhp	47
<i>Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie bhp</i>	47
<i>Obowiązki osób kierujących pracownikami i pracowników w zakresie bhp</i>	48
14. Zarządzanie bezpieczeństwem	49
<i>Model zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy</i>	50
<i>Wymagania dotyczące systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy</i>	51
<i>Planowanie</i>	52
<i>Wdrażanie i funkcjonowanie</i>	53
<i>Koszty bezpieczeństwa i higieny pracy</i>	54
15. Ryzyko zawodowe, jego analiza i ocena	55
<i>Wiadomości ogólne</i>	55
<i>Analiza ryzyka zawodowego</i>	56
<i>Ocena ryzyka zawodowego (wg PN-N-18002:2011)</i>	56

16. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	60
<i>Przepisy ogólne i dokumentacja projektowa</i>	60
<i>Oddawanie do użytku obiektów budowlanych</i>	62
<i>Utrzymanie obiektów budowlanych</i>	63
<i>Wymagania dla pomieszczeń higieniczno sanitarnych</i>	64
<i>Szatnie</i>	65
<i>Umywalnie i pomieszczenia z natryskami</i>	65
<i>Pomieszczenia do wypoczynku</i>	66
<i>Ustępy</i>	66
<i>Jadalnie</i>	67
<i>Pomieszczenia do prania, odkażania, suszenia i odpylania odzieży i obuwia robotniczego oraz środków ochrony indywidualnej</i>	67
<i>Pomieszczenia do ogrzewania się pracowników</i>	67
17. Ochrona przeciwpożarowa	68
<i>Postanowienia ogólne</i>	68
<i>Zapobieganie pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu</i>	68
<i>Bezpieczeństwo pożarowe budynków</i>	69
<i>Zwalczanie pożarów</i>	69
<i>Użytkowanie gaśnic</i>	70
18. Procesy pracy oraz materiały szczególnie szkodliwe dla zdrowia	70
<i>Zasady ogólne</i>	70
<i>Substancje chemiczne i inne czynniki niebezpieczne</i>	71
<i>Ochrona środowiska</i>	72
<i>Obowiązki pracodawców i osób kierujących pracownikami</i>	72
<i>Obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej</i>	73
19. Maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia pracy	74
20. Szkolenia ogólne z zakresu bhp	77
<i>Przepisy ogólne</i>	77
<i>Szkolenia wstępne</i>	78
<i>Szkolenia okresowe</i>	79
21. Szkolenia specjalistyczne	80
<i>Obsługa wózków jezdniowych</i>	80
<i>Dodatkowe kwalifikacje do obsługi urządzeń elektroenergetycznych</i>	80
<i>Uprawnienia do obsługi urządzeń poddozorowych</i>	80
<i>Uprawnienia do przewozu towarów niebezpiecznych</i>	81

22. Profilaktyczna ochrona zdrowia — zakres badań lekarskich	82
<i>Czynniki szkodliwe dla zdrowia</i>	82
<i>Badania lekarskie</i>	84
23. Środki ochrony indywidualnej. Odzież i obuwie robocze	85
24. Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy	86
25. Czynniki zagrożeń w środowisku pracy	87
<i>Czynniki biologiczne</i>	87
<i>Czynniki fizyczne</i>	87
<i>Czynniki mechaniczne</i>	88
<i>Pyły</i>	88
<i>Czynniki chemiczne</i>	89
26. Elementy ergonomii w kształtowaniu warunków pracy	89
27. Praca przy monitorach ekranowych	90
<i>Uwagi ogólne</i>	90
<i>Minimalne wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, jakie powinny spełniać stanowiska pracy wyposażone w monitory ekranowe</i>	91
<i>Uciążliwości pracy na stanowisku komputerowym</i>	93
<i>Obciążenia wzroku</i>	93
<i>Obciążenia psychiczne</i>	93
<i>Obciążenia mięśniowo-szkieletowe</i>	93
28. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy. Konsultacje w zakresie bhp oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	94
<i>Służba bezpieczeństwa i higieny pracy</i>	94
<i>Konsultacje w zakresie bhp oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy</i>	94
29. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe. Postępowanie powypadkowe, odszkodowania	95
<i>Przepisy ogólne</i>	95
<i>Obowiązki pracodawcy w razie wypadku przy pracy</i>	96
<i>Postępowanie w razie wypadku</i>	97
<i>Wypadki w drodze do pracy lub z pracy</i>	99
<i>Choroby zawodowe</i>	99
<i>Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych</i>	100
30. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach	101
<i>Organizacja akcji ratunkowej</i>	101
<i>Wezwanie pomocy</i>	102
<i>Bezpieczeństwo akcji ratunkowej</i>	102

<i>Apteczka pierwszej pomocy</i>	103
<i>Kolejność czynności ratunkowych</i>	103

III. ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACOWNIKA I PRACODAWCY. NADZÓR I KONTROLE W PROCESIE PRACY

31. Odpowiedzialność pracownika	106
<i>Odpowiedzialność porządkowa</i>	106
<i>Odpowiedzialność materialna</i>	106
<i>Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy</i>	106
<i>Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi</i>	107
32. Odpowiedzialność pracodawcy	107
<i>Odpowiedzialność karna</i>	107
<i>Zasady odpowiedzialności karnej</i>	107
<i>Formy popełnienia przestępstwa oraz kary i inne środki karne za jego popełnienie</i>	107
<i>Objaśnienie niektórych wyrażeń ustawowych</i>	108
<i>Odpowiedzialność wykroczeniowa</i>	108
<i>Zasady odpowiedzialności</i>	108
<i>Kary i środki karne za popełnione wykroczenia</i>	109
<i>Kary pieniężne</i>	109
<i>Prawo energetyczne</i>	109
<i>Prawo atomowe</i>	110
<i>Prawo ochrony środowiska</i>	111
<i>Ustawa o odpadach</i>	112
<i>Ustawa o transporcie drogowym</i>	113
<i>Ustawa o ogólnym bezpieczeństwie produktów</i>	113
<i>Ustawa o ochronie przyrody</i>	114
<i>Ustawa o substancjach zubożających warstwę ozonową</i>	114
<i>Ustawa o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji</i>	115
<i>Ustawa o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym</i>	115
<i>Ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia</i>	116
<i>Ustawa o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów</i>	117
<i>Ustawa o bateriach i akumulatorach</i>	118
<i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	118
<i>Ustawa o przewozie towarów niebezpiecznych</i>	120
33. Organy nadzoru	120
<i>Państwowa Inspekcja Pracy (PIP)</i>	120
<i>Administracja architektoniczno-budowlana i nadzór budowlany</i>	126
<i>Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS)</i>	127

<i>Państwowa Straż Pożarna (PSP)</i>	130
<i>Urząd Dozoru Technicznego (UDT)</i>	132
<i>Inspekcja Ochrony Środowiska (IOŚ)</i>	133
<i>Nadzór górniczy</i>	136
<i>Inspekcja Handlowa (IH)</i>	138
<i>Spółeczna inspekcja pracy (SIP)</i>	138
Wzory druków	
<i>Karta zgłoszenia pracodawcy</i>	141
<i>Karta zgłoszenia jednostki lokalnej</i>	143
<i>Informacja o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym</i>	146
<i>Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy</i>	153
<i>Karta wypadku w drodze do pracy lub z pracy</i>	157
<i>Statystyczna karta wypadku</i>	159
<i>Świadectwo pracy</i>	182
Załącznik nr 1. Zestawienie przepisów karnych	185
Załącznik nr 2. Zestawienie odpowiedzialności wykroczeniowej	197